

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) — בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות — תשע"ה/9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. **א.** המניע לטאבו הלשוני הוא פחד או יראה, ואילו המניע לתקינות הפוליטית הוא שיקולים אידאולוגיים על פי נורמות חברתיות.
- ב.** (1) תקינות פוליטית
- (2) הכינוי "כושית" נושא מטען שלילי של השפלה וזלזול על רקע השתייכות אתנית, ואפיון החתולה באופן זה נתפס פוגעני. ההוצאה לאור העלתה את הדרישה לשנות את הכינוי מכיוון שעל פי התקינות הפוליטית, צריך להשתמש במילים ניטרליות ולא במילים פוגעניות.
2. **א.** – הסברים של מושגים
- כתיבה אובייקטיבית
- התמקדות בתיאור של תופעה והתפתחותה
3. **א.** מסקנת המחקר היא כי תכונות של גזענות נובעות מאינסטינקטים אנושיים מולדים. מכאן עולה שתקינות פוליטית אינה יכולה לתקן את הגזענות שאנשים מבטאים בדבריהם. גם אם נתבטא במילים חלופיות, לא ישתנו תכונותינו המולדות.
- ב.** עמדתו של כותב **מאמר 3** בנוגע לתקינות הפוליטית אינה עולה בקנה אחד עם עמדתה של כותבת **מאמר 2** בנוגע לתקינות הפוליטית:
- ציטוט של כותבת מאמר 2: "התקינות הפוליטית נהפכה למעין 'משטרה' של דעות שכל עיסוקה הוא להשליט כללים, המונעים מאיתנו להתבטא בחופשיות ומחנכים אותנו להשתמש ב'לשון נקייה'".
- ציטוט של כותב מאמר 3: "הערות שאינן תקינות פוליטית הן הערות שכל כוונתן להשפיל ולהשתיק את מושאן".
4. **א.** – הוא מפריך את נימוקי המתנגדים לתקינות הפוליטית.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב

5. הצעה לסקירה

תקינות פוליטית היא תנועה חברתית הדורשת מאנשים להימנע מאמירת מילים פוגעניות, ובמקומן היא מציעה להשתמש במילים מעודנות או ניטרליות, שאין להן משמעות שלילית (טריגר, 2007; מרגלית, 2020). מטרתה של התקינות הפוליטית היא למנוע תחושת עלבון, אפליה או הרגשת נחיתות שנובעות מגילנות, מיננות, גזענות או הומופוביה (מרגלית, 2020).

אף על פי שהכוונות של תנועת התקינות הפוליטית הן טובות, יש המתנגדים לה מסיבות שונות. ראשית, מעולם לא אוששה ההנחה שאם מתבטאים במילים חלופיות, משתנות גם המחשבות השליליות. נהפוך הוא – היא מחייבת את הדוברים להיות צבועים, מאחר שהיא כופה עליהם לומר דברים שהם אינם מאמינים בהם. זאת ועוד, התקינות הפוליטית מונעת מאנשים להתבטא בחופשיות, ועל כן היא מהווה פגיעה בחופש הביטוי (טריגר, 2007; מרגלית, 2020). בקרב הדוברים בארץ יש גם הקובלים כי כללי התקינות הפוליטית נוגדים את הישירות והדוגריות המאפיינים מאוד את הדיבור הישראלי (טריגר, 2007).

נוסף על כך כאשר אנשים חוששים לומר את אשר בליבם, תחושות ועמדות שליליות עלולות לבוא לידי ביטוי בדרכים אחרות והרסניות יותר. מכאן עולה אפוא שהתקינות הפוליטית לא רק מתעלמת מן הבעיות החברתיות עצמן – כמו הגזענות – ולא מציעה להן פתרונות, היא אף עלולה להקצין אותן (מרגלית, 2020).

ביבליוגרפיה:

- טריגר, צ' ורוזנבלום, ע' (2007). פוליטיקלי קורקט. בתוך: מטלון ר' (עורכת), **ללא מילים – התרבות הישראלית בראי השפה** (עמ' 330–332) דביר.
- מרגלית, ל' (2020). אנשי הפוליטיקלי קורקט הם הגזענים ביותר. **TheMarker**.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר – חובה (10 נקודות)

- 6. סעיף מספר מאה ארבעים וחמש
- הפגישה האחת עשרה
- שלושים ואחד במרץ
- שלושים ושישה נציגות ונציגים
- מאה ותשעה עשר אירועי הסתה
- שנים עשר אחוזים
- פי חמישה
- שלוש הצעות החוק
- שנת אלפיים עשרים ושתיים
- חמישים ושלושה אלף

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

7. א.

פסוקית סיבה

(1) מכיוון שאנשים אינם אוהבים מגבלות על חופש הדיבור, העוינות שלהם כלפי התקינות הפוליטית מובנת.

משפט מורכב

(2) הרחקה מכוונת של רגשות ומחשבות מן התודעה מאפשרת שליטה בדחפים, אך היא הרסנית לנפש האדם.

משפט איחוי

- על חופש – לוואי
- שליטה – מושא
- הרסנית – נשוא

ב. לאחר החלפת המילה "זקן" במילים "אזרח ותיק" הוחל השינוי על כל הפרסומים של המדינה.

8. א.

(1) המונח "תקינות פוליטית" מלמד כי המילים נבחרו משיקולים אידאולוגיים.

(2) מבקרי התקינות הפוליטית טוענים: "המרת מילים קיימות במילים אחרות לא תשרת את המטרה שלנו".

- התפקיד התחבירי המשותף לפסוקיות שנתחמו: (פסוקית) מושא.
- לטענת מבקרי התקינות הפוליטית, המרת מילים קיימות במילים אחרות לא תשרת את המטרה שלנו/שלהם.

ב.

החלק הכולל	התפקיד התחבירי של החלק הכולל במשפט	הקשר הלוגי בחלק הכולל
משפט (1)	עדתית ודתית	לוואי
משפט (2)	בירושלים או בתל אביב	תיאור
		הוספה
		ברירה

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב

9. א.

נושא	אוגד	נשוא
היא	נהפכה הוא	אין

• נשוא מורחב: עלולה להקצין

הסגר: למשל

מושא כולל: התנהגויות והתבטאויות

← פסוקית נשוא

פסוקית נושא

ב. ההנחה של רבים מאיתנו היא כי מה שישנה את המחשבות ואת התחושות שלנו, הוא שינויים

→ בדרכי ההתבטאות.

10. א.

משפט 1: המילה המציינת את הקשר הלוגי: ואילו סוג הקשר הלוגי: השוואה / עומד
משפט 2: המילה המציינת את הקשר הלוגי: אם סוג הקשר הלוגי: ויתור / הסת"סות

• הכוונות של תנועת התקינות הפוליטית טובות, אף על פי כן / למרות זאת היא מושכת ביקורת מחוגים שונים.

ב.

נושא	נשוא מורחב	תיאור
לואי		לואי
לואי		לואי
תופעת התקינות הפוליטית	החלה להתפתח	בקמפוסים של ארצות הברית.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב

11. א.

המילה	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי
מהגרים	שם עצם	לואי
מעוניינות	פועל	נשוא
נפרדות	שם תואר	לואי
גורם	שם עצם	נושא

ב. משפט 1: משתמשי הרשת החברתית התבטאו באישים לא תקינות פוליטית ברטאות שלהם.

משפט 2: חשבונותיהם נחסמו.

משפט 3: הם גילו זאת לאחרונה.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

12.

המילה	השורש	הבניין
מְנִיחִים	נ-ו-י-ח	הפעיל
אֲשָׁשָׁה	א-ש-ש	פועל
הוֹכָחָה	י-ו-כ-ח	הופעל
מִתְקוֹמְמִים	ק-י-ו-ם	התפעל
מְעַנִּינִים	ע-נ-י-ן	פועל
מְגַלִּים	ג-ל-י-ה	פיעל
לְהַצְמִיד	צ-מ-ד	נפעל

13. א. (1) הוֹבִילָה – י-ו-ב-ל
בָּלְאִי – ב-ל-י-ה
בָּלִילָה – ב-ל-ל
נִבְלָה – ב-ל-י-ה
(2) הפועל: הוֹבִילָה הבניין: הפעיל
הפועל: נִבְלָה הבניין: פיעל

ב.

המילה יָשִׁיר בתפקיד פועל		המילה יָשִׁיר בתפקיד שם תואר	
השורש	המשקל	השורש	המשקל
י-ש-ר	קטיל	ש-י-ר	קל (פעל)

14. א. • זוג 1: הִאֲרָה, הִבְדֵּל הבניין המשותף: הפעיל
• זוג 2: קִיְדוּס, קִבְּלָה הבניין המשותף: פיעל
• אמיר

ב.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
עָקְרוֹן פָּזְמוֹן זָכְרוֹן	פָּסְלוֹן סָרְטוֹן

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב

15. א. מרצה

דן

זוכים

מפציר

נאתגר

לקיים

נמנעים

מתבצרים

ב. תועלת

שיווק

שימוש

התבוננות

זיכרון / זיכרונות

שגיאות

16. א. (1) מנעד

(2) בסיס ובסיס / הלחם בסיסים

ב. (1) פעוטון

(2) אוסף של דברים

ג. תקינות: משמעות הצורך שם עצם מופשט / הפשטה

פוליטית: משמעות הצורך נקבה

תקינות: משמעות הצורך ריבוי בנקבה

ד. (1) תחזוקאי

(2) משום שלשורש של המילה "שרת" יש משמעות נלווית (קונוטציה) שלילית.